

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619200154
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7619200154.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Jany Dudíkovej v právnej veci navrhovateľa S. K., nar. XX.X.XXXX, obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony, bývajúceho v Domove sociálnych služieb sv. Jána z Boha, Hviezdoslavova 1, Spišské Podhradie, zastúpeného opatrovníčkou Z. G., nar. X.XX.XXXX, bývajúcou v X., K. I. XXX/XX, v konaní o navrátenie spôsobilosti na právne úkony, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 3.7.2020 č.k. 14Ps/1/2019-98 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:

I. Súd m e n í v časti rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony výrok rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5Ps/23/2016 - 67 zo dňa 12.10.2017, právoplatný 8.11.2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. Nc/961/00 zo dňa 1.3.2001-27, ktorým bol navrhovateľ obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a to tak, že navrhovateľ S. K., nar. XX.X.XXXX, obmedzuje sa v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, že nie je spôsobilý:

- rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách, o svojom zamestnaní, vzdelávaní, je však spôsobilý: preberať, otvárať a čítať poštu a samostatne vystupovať vo veciach s úradmi, ktorých sa netýka obmedzenie spôsobilosti na právne úkony,

- rozhodovať o potrebe zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o užívaní liekov, alebo o hospitalizácii, pokiaľ sa jedná o ochorenie psychiatrického charakteru (napríklad liečba schizofrénie, alebo alkoholizmu), v prípade iných ochorení, ako psychiatrických je schopný spolurozhodovať o liečbe, hospitalizácii a dávať informovaný súhlas na reverz,

- nakladať s majetkom väčšieho rozsahu, nemôže podpisovať dvoj a viacstranné právne úkony, kde by pre neho vyplývali záväzky, môže disponovať primeranou dennou sumou 2,50,- € denne, ako aj finančným obnosom získaným z publikácií, resp. odpredania autorských práv k dielam.

II. V ostatných častiach ohľadne ustanovenia opatrovníka a správy majetku, zastupovania obmedzenej osoby a rešpektovania pokynov súdu zostáva rozsudok sp. zn. 5Ps/23/2016-67 zo dňa 12.10.2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. Nc/961/00 zo dňa 1.3.2001-27, nezmenený.

III. Súd v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamieta.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

V. Slovenská republika n e m á právo na náhradu trov štátu spočívajúcich v trovách znaleckého dokazovania.

2. V odôvodnení súd uviedol, že dňa 2.1.2019 mu bolo doručené podanie S. K., ktorým sa domáhal prinavrátania spôsobilosti na právne úkony. Konajúci súd vykonal vo veci dokazovanie, a to výsluchom osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, výsluchom súdneho znalca, ako aj ustanovenej opatrovníčky, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, predovšetkým s vypracovaným znaleckým posudkom, a na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrhu v súčasnosti nie je možné v plnom rozsahu vyhovieť, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ trpí duševnou poruchou, pričom táto porucha je trvalá. Táto duševná porucha ho robí nespôsobilým na právne úkony v oblastiach určených súdnym znalcom v podanom znaleckom posudku. V týchto oblastiach života navrhovateľ nie je schopný sám cieľavedome konať a uvedomiť si následky svojho konania. V záujme ochrany tejto osoby pred jej neuvážaným konaním a pred jej prípadným zneužívaním zo strany tretích osôb konajúci súd považoval za nevyhnutné túto osobu aj naďalej obmedziť v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, v akom nie je schopná samostatne a cieľavedome konať a teda v rozsahu právnych úkonov, v ktorých považoval aj naďalej za potrebné dohliadať nad jeho konaním.

3. Zo znaleckého posudku č. 04/2020 zo dňa 7.2.2020 MUDr. X. X., znalca v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, mal konajúci súd za preukázané, že menovaný trpí syndrómom závislosti od alkoholu, t.č. abstínuje v chránenom prostredí, ale napriek tomu so sporadickým porušovaním abstinencie. Ďalej trpí zmiešanou poruchou osobnosti (schizoidné, emočne nestabilné, disociálne rysy), organickou miernou kognitívnou poruchou (stav poklesu pamäti a poznávacích funkcií, ktorý nedosahuje stupňa demencie, ale môže viesť napr. k problémom v učení sa nových zložitejších informácií). U menovaného je v minulosti zaznamenaný schizofrénny proces, ktorý prebehol a ktorý v súčasnosti je v štádiu tzv. defektu osobnosti a reziduálnych príznakov. Podľa znalca menovaný nie je schopný, vzhľadom na svoj duševný stav, rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách. Nie je schopný rozhodovať o potrebe zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o užívaní liekov alebo o hospitalizácii, pokiaľ sa jedná o ochorenie psychiatrického charakteru (napríklad liečba schizofrénie alebo alkoholizmu), v prípade iných ochorení ako psychiatrických je schopný spolurozhodovať o liečbe, hospitalizácii a dávať informovaný súhlas na reverz. Menovaný nie je plne spôsobilý nakladať s majetkom väčšieho rozsahu, nemôže podpisovať dvoj a viacstranné právne úkony, kde by pre neho vyplývali záväzky, môže disponovať primeranou dennou sumou 2,50 € denne, ako aj finančným obnosom získaným z publikácií, resp. odpredania autorských práv k dielam. Podľa znalca menovaný je spôsobilý preberať, otvárať a čítať poštu a samostatne vystupovať vo veciach s úradmi, ktorých sa netýka obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. V rámci svojej výpovede znalec zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku. K sume, s ktorou by mohol navrhovateľ disponovať, znalec uviedol, že nie je metodika na presné určenie sumy, iba personál DSS môže vedieť, akú sumu môžu navrhovateľovi vyčleniť na deň a záleží to aj od výšky jeho príjmu. Znalec tiež uviedol, že pokiaľ vie, pán K. píše aj čosi do časopisov a za to niečo dostane. Právo disponovať týmito peniazmi by odporúčal. Opatrovníčka na pojednávaní dňa 03.07.2020 uviedla, že súhlasí so závermi ZP, ako aj s výpoveďou znalca.

4. Následne konajúci súd citoval ust. § 10 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 231 CMP, § 248 ods. 2 CMP, § 249 ods. 1 CMP, § 52 CMP, § 57 CMP, § 58 CMP, § 251 ods. 1 CMP a § 251 ods. 2 CMP.

5. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku navrhovateľ odvolanie. Namietal, že znalec MUDr. X. napísal, že nie je schopný narábať s peniazmi. Je to lož, pretože vždy si vedel vyrátať peniaze do konca mesiaca, staral sa o chorú matku a keď zomrela, ostal v byte sám a taktiež vedel gazdovať s peniazmi, na obedy chodil do domova dôchodcov a za ostatné peniaze si kupoval iba cigarety. Je sebestačný, preto chce ísť odtiaľto preč a chce, aby mu boli vrátené všetky právne úkony, veď 17 rokov bolo už dosť, chce žiť slobodne. Ďalej uviedol, že je klientom DSS v Spišskom Podhradí, kde je zatvorený už 17 rokov. Namietal napadnutý rozsudok, kde hneď na začiatku je uvedené, že nie je spôsobilý rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách, o svojom zamestnaní, vzdelávaní. Nechápe tieto hlúposti a čo ho najviac pobúrilo je, že nie je spôsobilý rozhodovať o svojom vzdelávaní, čo považuje za hrubé porušenie ľudských práv, aby sa nemohol zoznámiť so ženou a vzdelávať sa. Podľa neho hlavne na vzdelanie a nájdenie si ženy má

každý v Slovenskej republike plné právo. Zapája sa aj do spoločenských aktivít, napríklad už roky píše do humoristického časopisu Kocúrkovo, máva súťažné výstavy svojich obrazov a podobne. Pokiaľ konajúci súd v napadnutom rozsudku píše, že nie je spôsobilý rozhodovať o potrebe zdravotnej starostlivosti, o užívaní liekov alebo o hospitalizácii, pokiaľ ide o ochorenie psychiatrického charakteru, navrhovateľ udáva, že schizofréniou nikdy netrpel a ani nikdy sa na ňu neliečil. Bludy a hlasy nikdy nemal a vypil si iba raz po 17 rokoch abstinencie, teda nie je pravda, že pije v ústave sporadicky, ako to uvádza súdny znalec. Všetky tieto klamstvá pochádzajú od jeho opatrovníčky G.. On sa mohol stretnúť so súdnym znalcom iba raz, avšak G. bola u neho pečená varená a poskytla mu tieto klamstvá. Vraj je zúrivý, doma robil výtržnosti, že je nebezpečný sebe aj okoliu. Zdôraznil, že nikomu nikdy úmyselne neublížil, súdne trestaný nikdy nebol, takže aj to je klamstvo, že mal súdom určenú ochrannú liečbu a že si odsedel v Plešivci 3 roky. Dr. A. napísal posudok o ňom na rožňavský súd, kde ho na návrh jeho sestry zbavili svojprávnosti. Vôbec nechápe, ako je toto možné, pretože sestra nebývala s ním v spoločnom byte v X., ale 2 km od neho a on vôbec nebol na súde, v ktorom sa jednalo o neho, o jeho svojprávnosť. Navrhovateľ ďalej v odvolaní namieta, že aj v tých 32 stranových dokumentoch sa o ňom píše, že má podpriemerný intelekt. Pritom nemal robené IQ testy, v ktorých, je o tom presvedčený, by mal nadpriemerný intelekt. Jeho sestra ho dala pozbaviť svojprávnosti, aby mohla disponovať jeho bytom. Súd jej však nevyhovet, napísal, že by to bolo proti jeho záujmom. Prílohou jeho odvolania je diplom Univerzity Komenského v Bratislave zo dňa 28.5.1992 o ukončení celoživotného vzdelávania na Univerzite tretieho veku v študijnom odbore gerontológia na Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine, správa ORPZ v Poprade zo dňa 22.4.2020, ktorá je odpoveďou za doplnenie jeho trestného oznámenia podaného dňa 13.1.2020 o tom, že v r. 2003 mala jeho sestra Z. G. zákaz akokoľvek manipulovať s jeho bytom na ul. K. I. XX I. X., no i napriek tomu mala do tohto bytu nasťahovať svojho syna I. G..

6. Ustanovená opatrovníčka sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

7. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa ust. § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

9. Podľa čl. 14 Ústavy SR má každý spôsobilosť na práva.

10. Podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

11. Podľa čl. 12 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, osoby so zdravotným postihnutím majú kdekoľvek právo na uznanie svojej osoby ako subjektu práva (ods. 1). Osoby so zdravotným postihnutím majú spôsobilosť na právne úkony vo všetkých oblastiach života na rovnakom základe s ostatnými (ods. 2). Zmluvné strany prijímú príslušné opatrenia, ktoré majú umožniť osobám so zdravotným postihnutím prístup k pomoci, ktorú môžu potrebovať pri uplatňovaní svojej spôsobilosti na právne úkony (ods. 3).

12. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

13. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

14. Podľa § 10 ods. 3 OZ, súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

15. Podľa ust. § 231 písm. c) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

16. Podľa ust. § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

17. Podľa ust. § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Konceptia úpravy konania o spôsobilosti na právne úkony vyplývajúca z CMP vychádza z Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie MZV SR č. 317/2010 Z.z.), ktorá však nekorešponduje s hmotnoprávnou úpravou vyplývajúcou z Občianskeho zákonníka, ktorý naďalej rozlišuje medzi pozbavením spôsobilosti na právne úkony a obmedzením spôsobilosti na právne úkony. I keď CMP umožňuje súdu výrokom rozhodnúť len o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, nie je vylúčené, aby výrok rozsudku znel tak, že súd obmedzuje spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu po zistení, že osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná, naozaj nie je schopná samostatne vykonávať žiadny právny úkon. Zásadnou skutočnosťou, ktorá je smerodajná pri posúdení rozsahu obmedzenia osoby na právne úkony, je predovšetkým zistenie, či táto osoba vôbec má ambíciu nejaký právny úkon samostatne vykonať. Pokiaľ je teda duševný stav taký, že nie je schopná prejavíť ani len vôľu právny úkon vykonať, je nevyhnutné z hľadiska ochrany jej záujmov, ktoré sú prioritným hľadiskom pri rozhodovaní súdu o zásahu do spôsobilosti na právne úkony tejto osoby, obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. V ostatných prípadoch, kde osoba aspoň čiastočne je schopná a má ambíciu vykonávať právne úkony, je potrebné dokazovaním zistiť, ktoré právne úkony bez ohrozenia či poškodenia vlastných záujmov vykonávať schopná je. Aby sa predišlo zbytočnému obmedzovaniu spôsobilosti nad rámec potrebný pre ochranu tejto osoby, je vhodnejšie negatívne vymedzenie právnych úkonov, teda tých, na ktoré spôsobilá nie je. Rozsah obmedzenia bude závisieť od každého konkrétneho prípadu, avšak je potrebné si vždy položiť otázku, ktoré právne úkony v praxi skutočne môžu negatívne zasiahnuť do sféry posudzovanej osoby, ak by ich neuvážene sama vykonala alebo odmietla vykonať. Vo veľkej väčšine prípadov pôjde spravidla o majetkovú sféru (prevody majetku či práv, nakladanie s finančnými prostriedkami), vybavovanie úradných záležitostí (dôchodku, hmotnej sociálnej podpory a pod.), preberanie záväzkov (úvery, nákupy na splátky) a udelenie informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (Zákon o zdravotnej starostlivosti - č. 576/2004 Z.z. počíta s eventuálnou nespôsobilosťou pacienta udeliť informovaný súhlas - § 6 písm. b).

20. Zároveň je potrebné rozlišovať spôsobilosť osoby mať práva a povinnosti (§ 7 OZ) a spôsobilosť fyzickej osoby na právne úkony (§ 8 OZ), keďže súd môže v týchto konaniach obmedzovať len spôsobilosť na právne úkony.

21. Občiansky zákonník v ust. § 34 definuje právny úkon ako prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

22. Podľa § 7 ods. 1, ods. 2 veta prvá OZ, spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Spôsobilosťou na práva a povinnosti sa rozumie spôsobilosť nadobúdať práva a povinnosti v medziach, ktoré ustanovuje právny poriadok. Vyjadruje právom garantovanú možnosť byť subjektom právneho vzťahu a potenciálnym nositeľom práv a povinností. Táto spôsobilosť je postavená na roveň právnej subjektivity, a tým aj pojmu osoba v právnom zmysle. Spôsobilosť na práva a povinnosti trvá počas

celého života, nemožno ju odňať a nemožno ju ani obmedziť. Spôsobilosť na práva a povinnosti zaniká smrťou.

23. Spôsobilosť na právne úkony (§ 8 OZ) predstavuje spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti a tým platne vstupovať do právnych vzťahov, uzavierať zmluvy, robiť všeobecne záväzné právne úkony, ktoré nesú určitý právny následok. Spôsobilosť na právne úkony je závislá od rozumovej a vôľovej vyspelosti, pričom rozumová vyspelosť je schopnosť posúdiť následky daného konania a vôľová vyspelosť je spôsobilosť ovládnuť svoje správanie. Ak je rozumová a vôľová vyspelosť človeka znížená, prichádza do úvahy vydanie rozhodnutia súdu, ktoré v záujme ochrany tejto osoby zabráni jej právne významnému konaniu.

24. V tomto prejednávanom prípade sa navrhovateľ, osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, podaním doručeným Najvyššiemu súdu SR dňa 19.12.2018, následne dňa 2.1.2019 postúpeným na Okresný súd Spišská Nová Ves, domáha vrátenia spôsobilosti na právne úkony. Z obsahu podania je zrejmé, že nesúhlasí s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 12.10.2017 č.k. 5Ps/23/2016-67, ktorým rozhodol o jeho predchádzajúcom návrhu na vrátenie spôsobilosti na právne úkony doručenom súdu dňa 26.9.2016.

25. Z obsahu preskúmaného spisu odvolací súd zistil, že S. K. - osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, bol pôvodne rozsudkom Okresného súdu v Rožňave č.k. Nc/961/00-27 zo dňa 1.3.2001, právoplatným dňa 7.3.2001, pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Týmto rozsudkom súd zároveň rozhodol, že štát nemá právo na náhradu trov konania, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, upustil od doručenia rozsudku pozbavenému. Zo spisu Nc/961/00 vyplýva, že návrh na pozbavenie spôsobilosti podala jeho sestra, Z. G., z dôvodu, že už od roku 1981 bol na plnom invalidnom dôchodku, často požíval alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých bol agresívny a ohrozoval svojím konaním seba i okolie, žil so svojou matkou, keď mu nechcela dať peniaze na alkohol, útočil na ňu, chcel ju vyhodiť z okna, musela prespávať vonku na lavičke ev. v nemocnici, napádal ju aj nožom. Po smrti matky v roku 1999 žil sám v jednoizbovom byte v X. a jeho zdravotný stav sa zhoršil. V konaní sp. zn. Nc 961/00 bol vypracovaný znalecký posudok č. 06/2001 zo dňa 5.2.2001 znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. A., ktorý v závere konštatoval u menovaného vážnu duševnú chorobu - paranoidnú schizofréniu u premorbídne ťažkej schizoidnej psychopatie, terminálne štádium, liečbou už neovplyvniteľné. Požívanie alkoholu a iných drog je druhotné, rovnako ako aj poruchy správania, ktoré vyplývajú zo základnej diagnózy, ktorou je duševná choroba v pravom zmysle slova. Konštatoval, že menovaný vyžaduje sústavnú opatrovateľsko - ošetrovateľskú starostlivosť, nie je schopný chápať zmysel svojho konania ani ovládať svoje konanie. Menovaný bol už vtedy voči svojmu správaniu absolútne nekritický, popieral objektívne údaje, tvrdil, že nepije, všetko voči nemu je vymyslené, je zdravý, chce ísť domov.

26. Odvolací súd ďalej zistil, že uznesením Okresného súdu v Rožňave zo dňa 1.6.2001 č.k. P 61/01-7 bola za opatrovníčku S. K., pozbavenému spôsobilosti na právne úkony, ustanovená jeho sestra Z. G., nar. X.XX.XXXX, ktorá bude povinná starať sa o pozbaveného, zastupovať ho v bežných záležitostiach a v podstatných veciach so súhlasom opatrovateľského súdu.

27. Rozsudkom Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi zo dňa 3.2.2006 č.k. 12Ps/10/2005-30 bol návrh pozbaveného na navrátenie spôsobilosti na právne úkony doručený súdu 11.3.2004 zamietnutý.

28. Naposledy bolo vo veci spôsobilosti na právne úkony S. K. rozhodované rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 12.10.2017, právoplatným 8.11.2017, č.k. 5Ps/23/2016-67, ktorým konajúci súd zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. Nc 961/00-27 zo dňa 1.3.2001 vo výroku o spôsobilosti na právne úkony tak, že S. K. sa obmedzuje v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý:

- nakladať s hnuiteľným a nehnuteľným majetkom, vrátane uskutočňovania jednostranných právnych úkonov alebo uzatvárania akýchkoľvek dvojstranných alebo viacstranných odplatných či bezodplatných právnych úkonov, predmetom ktorých je disponovanie s majetkovými hodnotami, prípadne akýmkoľvek iným spôsobom disponovať so svojím majetkom, s výnimkou nakladania s finančnou hotovosťou vo výške 1 euro denne, ktorých výplatu nie je možné združovať na viac dní,

- preberať na seba ručiteľské záväzky alebo akékoľvek iné zabezpečovacie záväzky,
- preberať mzdu alebo iný obdobný príjem, dôchodok, nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti, štátne sociálne dávky a iné dávky sociálnej podpory alebo iné príjmy,
- rozhodovať o poskytovaní zdravotnej alebo sociálnej starostlivosti jeho osobe,
- rozhodovať o svojej hospitalizácii v psychiatrickom zariadení alebo v zariadení sociálnej, zdravotnej a ústavnej starostlivosti,
- dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zmysle § 6 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti,
- rozhodovať o mieste svojho pobytu, rozhodovať o svojom trvalom a prechodnom pobyte,
- konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby.

29. Predmetný rozsudok 5Ps/23/2016-67 neobsahuje odôvodnenie, nakoľko bol vyhlásený na pojednávaní za prítomnosti všetkých účastníkov konania, ktorí sa odvolania vzdali. Z obsahu spisu 5Ps/23/2016 je zrejmé, že toto konanie sa začalo na základe návrhu S. K. doručeného dňa 26.9.2016, ktorým sa domáhal navrátenia svojej spôsobilosti na právne úkony. Zo spisu bolo ďalej zistené, že menovaný je od 5.2.2003 prijímateľom sociálnych služieb v zariadení Domov sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí. V rámci ergoterapie pravidelne chodieval do krajčírskej dielne, kde sa venuje tkaniu kobercov. Na základe súhlasu opatrovníčky má realizované samostatné vychádzky v mieste svojho pobytu.

30. Je potrebné uviesť, že Okresný súd Spišská Nová Ves pri rozhodovaní o návrhu S. K. na navrátenie spôsobilosti vtedy vychádzal okrem iného zo znaleckého posudku č. 39/2017 zo dňa 13.8.2017 znalkyne z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, MUDr. E., ktorá v závere konštatovala, že ide o osobnosť anomálne štruktúrovanú (zmiešaná porucha osobnosti) s rysmi schizoidnými, asociálnymi a emočne nestabilnými. Tieto poruchy označila za trvalé. Syndróm závislosti od alkoholu je t.č. vďaka vynútenej abstinencii v podmienkach DSS v remisii. Na otázky položené konajúcim súdom znalkyňa odpovedala, že psychický stav menovaného neodôvodňuje prinavrátene spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Vyšetrovaný nie je spôsobilý rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách, o svojom zamestnaní, vzdelávaní, rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti, o jeho hospitalizácii a o podávaní depotných preparátov, liekov a pod., dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Je schopný preberať si poštu, otvárať a čítať si ju, nie je schopný samostatne vystupovať pred úradmi, vybavovať si svoje záležitosti. Vie sa sám obliecť, najesť, dodržiava hygienu. Nie je spôsobilý vykonávať správu vlastníctva nehnuteľností alebo hnuiteľných vecí a peňaží a nakladať s nimi, uzatvárať jednostranné právne úkony (napr. spisovať závet), dvojstranné príp. viacstranné právne úkony, predovšetkým uzatvárať zmluvy akéhokoľvek druhu od jednoduchých (napr. nákup v obchode) až po zložité transakcie (napr. uzatvárať kúpne, darovacie, záložné zmluvy, zmluvy o prenájme, pôžičke a úvere a ostatné zmluvy, kde je predmetom majetkové či finančné plnenie). Dokáže nakladať iba s malým vreckovým, napr. 1 euro na deň, pričom nie je vhodné združovať výplatu vreckového za viac dní. Vplyvom prostredia, v ktorom žije a ďalším vzdelávaním svoje doterajšie nezávládnuté schopnosti nie je schopný odstrániť a získať zručnosti, ktoré dovtedy nemal. Znalkyňa na pojednávaní 12.10.2017 uviedla, že menovaný je vzťahovačný, chýba mu pocit choroby, čo samo osebe je podstatným príznakom schizofrénnych ochorení, absentuje u neho akýkoľvek náhľad na ochorenie, nemá tendenciu užívať lieky, má pocit, že sa mu nimi ubližuje. Jeho plány na fungovanie mimo ústav sú nereálne, nemá rodinné zázemie a veľmi pravdepodobne by skončil ako bezdomovec. Potvrdila, že menovaný vie pochopiť text, ale samostatne vybaviť úradné záležitosti si nedokáže. Podľa znalkyne by zvládol naložiť aj s čiastkou napr. 5 eur denne, ak by bol jeho príjem vyšší, avšak za podmienok, v akých je teraz, t.z. keď je v liečbe a je kontrolovaný. V prípade prepustenia by sa vrátil k užívaniu alkoholu. Zo spisu 5Ps/23/2016 bolo z výpovede S. K. na pojednávaní 30.3.2017 zistené, že menovaný vtedy trval na vrátení spôsobilosti v plnom rozsahu, pričom aj v prípade jej navrátenia by aj naďalej chcel ostať v domove sociálnej starostlivosti. Na pojednávaní 12.10.2017 uviedol, že by bol spokojný, keby mohol hospodáriť so sumou 1 euro denne.

31. Zo spisu 5Ps/23/2016 bolo ďalej zistené, že po právoplatnosti rozsudku 5Ps/23/2016-67 (právoplatný 8.11.2017) menovaný v podaní doručenom konajúcemu súdu vyjadril svoju nespokojnosť s tým, že DSS nerešpektuje súdne rozhodnutie ohľadom vyplácania mu vreckového vo výške 1 euro denne, na čo sociálna pracovníčka DSS sv. Jána z Boha v správe zo dňa 11.12.2017 uviedla, že S. K. má zo strany jeho opatrovníčky povolené vychádzky v mieste bydliska, s výnimkou návštevy pohostinstiev a podobných podnikov, či nákupu a konzumácie alkoholu a iných látok, čo menovaný porušuje. Spočiatku sa dohodli na vychádzkach 1 x týždenne, vtedy si vyberie vreckové a v prípade vhodného správania sa mu budú znižovať intervaly medzi jednotlivými vychádzkami. Nakoľko v samotnom zariadení DSS nie je možnosť zakúpiť si niečo za peniaze a menovaný tam má zabezpečené všetky svoje požiadavky na nákup prostredníctvom zodpovednej zamestnankyne, nebol dôvod na vyplácanie vreckového, pretože v danej situácii by sa mu naakumulovala väčšia suma peňazí, pričom toto vyplácanie vreckového sa realizuje v nadväznosti na vychádzky.

32. Odvolací súd z obsahu aktuálne preskúvaného spisu zistil, že S. K., osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, sa podaním doručeným Najvyššiemu súdu 19.12.2018, t.j. cca rok po predchádzajúcom rozhodnutí o jeho spôsobilosti na právne úkony, následne postúpeným Okresnému súdu Spišská Nová Ves 2.1.2019, opätovne domáha navrátenia jeho spôsobilosti na právne úkony, pričom je zrejmé, že nesúhlasí ani s predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 12.10.2017, právoplatným 8.11.2017, č.k. 5Ps/23/2016-67. Z obsahu jeho návrhu vyplýva, že menovaný je naďalej nekritický k svojmu psychickému stavu, podľa neho schizofréniu nemá, nechápe, prečo by mal byť obmedzený v oblastiach, ktoré sú v napadnutom rozsudku uvedené. Všetko je podľa neho zmanipulované a súdna znalkyňa MUDr. E. bola určite opitá alebo podplatená. Už v minulosti boli proti nemu podľa neho znalci zaujatí a uviedli mu diagnózy, ktoré v živote nemal. Opätovne namietal, že v zariadení DSS mu nedávajú 1 euro denne ako je uvedené v rozsudku 5Ps/23/2016, ale 1 euro len tri razy do týždňa. Vie sa o seba postarať, veď dlho žil sám. V zariadení sa pred piatimi rokmi zoznámil so ženou, s ktorou sa chceli zviať, lenže obaja sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony a tak im to nebolo umožnené. Podľa neho je to diskriminácia, pretože aj postihnutí ľudia majú právo na šťastie. V zariadení sa venuje maľovaniu obrazov, ktoré aj predáva, minule za obraz dostal 10 eur, avšak peniaze musí odovzdať sociálnej pracovníčke a tá mu z nich vydeľuje 2 eurá. Toto by chcel zmeniť.

33. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na zmenu, preto dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

34. V prvom rade odvolací súd zdôrazňuje, že formuláciou výrokovej časti napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie spôsobil, že osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, obmedzil nie len v jej spôsobilosti na právne úkony, ale v skutočnosti jej obmedzil aj spôsobilosť mať práva a povinnosti, čo nezodpovedá jednak samotnému predmetu konania, pretože už z názvu predmetného konania uvedeného v druhom diele tretej hlavy druhej časti CMP je zrejmé, že ide o konanie o spôsobilosti na právne úkony, ale predovšetkým závažným spôsobom zasiahol do jej prirodzených práv a nechránil hodnoty, ktoré reprezentujú podstatu ľudskej bytosti - jej slobodu a ľudskú dôstojnosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že výkon súdnej činnosti sa musí vyvarovať takým interpretačným a aplikačným postupom, následkom ktorých by mohlo dôjsť k neodôvodnenému (svojvoľnému) obmedzeniu či dokonca k popretiu uvedených práv človeka. Tejto kvalitatívnej požiadavke sa musí podriaďovať celé súdne konanie o spôsobilosti k právnym úkonom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 276/2014). V konaní o spôsobilosti na právne úkony musí súd vždy posudzovať, ako sa faktické postihnutie človeka prejavuje v jeho každodennom živote, akým spôsobom ho obmedzuje, či ohrozuje, pričom musí aplikovať zásadu primeranosti. Inštitút obmedzenia, či pozbavenia spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou dotknutej osoby, ale opatrením slúžiacim predovšetkým na ochranu záujmov fyzickej osoby, ktorá pre svoj duševný stav nie je schopná robiť s dostatočnou vlastnou zodpovednosťou právne úkony a rovnako sa jedná o ochranu osôb, ktoré s takýmito fyzickými osobami vstúpili do právnych vzťahov. Obmedzenie, či pozbavenie spôsobilosti na právne úkony je opatrenie, ktoré predstavuje nevyhnutné obmedzenie, ktoré môže trvať iba po nevyhnutnú dobu, dokiaľ dôvody, ktoré k obmedzeniu alebo zbaveniu spôsobilosti na právne úkony viedli, trvajú. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie síce na pojednávaní dňa 13.9.2019 vypočul navrhovateľa, vyžiadal si lekárske správy o jeho zdravotnom stave, správu jeho

opatrovníčky, správu o jeho pomeroch zo zariadenia, v ktorom je už od roku 2003 umiestnený, pričom následne ustanovil znalca, ktorého vypočul na pojednávaní 3.7.2020, avšak v konečnom dôsledku do výroku napadnutého rozhodnutia len prevzal konkrétne odpovede znalca na súdom položené otázky zo záveru jeho znaleckého posudku, ktoré sa však vo väčšine prípadov týkajú spôsobilosti posudzovaného mať práva a povinnosti, nie jeho spôsobilosti na právne úkony. Ako príklad odvolací súd uvádza formuláciu výroku v časti, kde okrem iného konajúci súd uviedol, že S. K. nie je spôsobilý rozhodovať o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách, o svojom vzdelávaní, o svojom zamestnaní, a pod., keďže v žiadnom prípade tu nemožno hovoriť o právnych úkonoch v zmysle ust. § 34 OZ. Pokiaľ konajúci súd považoval za potrebné obmedziť spôsobilosť menovaného aj v týchto oblastiach, je potrebné, aby konkrétne uviedol, na aké právne úkony menovaný nie je spôsobilý, teda s prihliadnutím na jeho ambície, zrozumiteľne vo výroku uviedol, aké konkrétne právne úkony súvisiace so vzdelávaním, zamestnaním, a pod. menovaný nie je spôsobilý vykonávať. Uvedené je potrebné brať na zreteľ o to viac, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ je napriek svojmu zdravotnému hendikepu do určitej miery spoločensky aktívny, pretože zo spisu je zrejmé, že prispieva do humoristického časopisu a venuje sa maľovaniu ako aj vystavovaniu svojich obrazov, čo je určite oblasť jeho života, ktorá mu prináša radosť a uspokojenie, preto by nepochybne nebolo v jeho záujme ani v prípade, ak by s tým boli spojené nejaké právne úkony, mu toto všeobecne zakazovať. Rovnako nesprávny je napadnutý výrok v časti o spôsobilosti menovaného preberať, otvárať a čítať poštu, nakoľko takisto tu nejde o právne úkony.

35. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že okrem vyššie uvedeného je výroková časť napadnutého rozsudku v značnej miere nejasná, pretože z formulácie „je však spôsobilý samostatne vystupovať vo veciach s úradmi, ktorých sa netýka obmedzenie spôsobilosti na právne úkony“, rovnako v prípade výroku „nie je však spôsobilý nakladať s majetkom väčšieho rozsahu“, nie je zrejmé, čo konkrétne mal súd prvej inštancie na mysli, pričom vysvetlenie nevyplýva ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení napadnutého rozsudku v odseku 22 uviedol, že považoval za nevyhnutné navrhovateľa naďalej obmedziť v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, v akom nie je schopný samostatne a cieľavedome konať, avšak ani z tohto nie je jednoznačné, na aké konkrétne právne úkony sa obmedzenie vzťahuje, čo do budúca môže spôsobiť značné problémy pri posúdení toho, čo vlastne S. K. spôsobilý je a čo nie je robiť, pokiaľ ide o jeho spôsobilosť na právne úkony, čo v konečnom dôsledku nebude slúžiť ochrane jeho záujmov ako ani ochrane záujmov tretích osôb, ktoré s ním vstúpia do prípadných právnych vzťahov. Odôvodnenie rozsudku má pritom obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Zároveň je súd povinný vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a pod. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave, ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Právnym posúdením veci je potrebné rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav) a ako ho prípadne vyložil a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Takéto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy SR. Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu v jeho preskúmvacej právomoci. Preto, ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

36. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dôsledne neriadil ani citovanými ust. § 35 a 36 CMP a nezisťoval všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o návrhu na navrátenie spôsobilosti

na právne úkony. V mimosporových konaniach, ktorým je aj konanie o spôsobilosti na právne úkony (ust. § 231 a nasl. CMP), platí totiž vyšetrovacía zásada, ktorá znamená, že súd je povinný zisťovať čo najdôslednejšie skutočný stav veci. Súd pritom určí, ktoré z navrhnutých dôkazov je potrebné vykonať a vykoná aj iné dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí. Súd v konaní o spôsobilosti na právne úkony pritom vychádza nielen zo zistení ustanoveného znalca, ale musí vykonať aj iné dôkazy (a to najmä výsluch osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná) a zaistiť úplné a spoľahlivé zistenia o osobných pomeroch posudzovanej osoby, teda ako sa prejavuje pri sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi, ako sa stará o svoje potreby, prípadne potreby svojej rodiny a ako hospodári s finančnými prostriedkami a pod. Súd je pritom povinný vyhodnotiť všetky zistené okolnosti súhrnne a vo vzájomných súvislostiach. Znalecký posudok je v takomto konaní síce závažným dôkazom, nesmie však byť jediným dôkazom a nemôže nahrádzať nedostatok skutkových zistení (Nález Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 194/11 zo dňa 22.11.2012).

37. V tejto súvislosti je potrebné upriamiť pozornosť na to, že porovnaním záverov znaleckých posudkov MUDr. E. zo dňa 13.8.2017 a MUDr. X. zo dňa 7.2.2020 bolo zistené, že tieto nie sú diametrálne odlišné, rovnako konštatujú u menovaného schizofrénne ochorenie s postpsychotickým defektom, zmiešanú poruchu osobnosti s rysmi schizoidnými, disocálnymi, emočne nestabilnými, syndróm závislosti od alkoholu, t.č. vynútenú abstinenciu v chránenom prostredí, resp. jej sporadické porušovanie, ďalej nereálne plány navrhovateľa žiť mimo ústavu, nakoľko s najväčšou pravdepodobnosťou by bol existenčne ohrozený a skončil ako bezdomovec. Odlišná je však odpoveď znalca MUDr. X. na otázku týkajúcu sa vybavovania osobných záležitostí navrhovateľa na úradoch, kde uviedol, že je schopný samostatne vystupovať pred úradmi vo veciach, ktorých sa netýka jeho obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, zatiaľ čo znalkyňa E. na rovnakú otázku odpovedala, že napriek tomu, že navrhovateľ vie čítať, rozumie prečítanému textu, obsahu pošty, samostatne si však nedokáže riešiť svoje záležitosti na úradoch. Odlišná je taktiež odpoveď znalca X. na otázku č. 2, kde udáva, že navrhovateľ síce nemôže rozhodovať o potrebe zdravotnej starostlivosti, o užívaní liekov alebo o hospitalizácii, pokiaľ ide o ochorenie psychiatrického charakteru (liečba schizofrénie alebo alkoholizmu), ale v prípade iných ochorení je schopný spolupodporovať o liečbe, hospitalizácii, dávať informovaný súhlas a reverz. Na druhej strane znalkyňa E. konštatuje, že nie je spôsobilý rozhodovať všeobecne o svojej hospitalizácii ako aj dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zmysle § 6 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti. Odvolací súd má za to, že napriek tomu, že súd prvej inštancie v tomto preskúmanom prípade vypočul znalca MUDr. X. na pojednávaní, zo zápisnice zo dňa 3.7.2020 je zrejme, že tento výsluch bol príliš stručný a formálny, konajúci súd znalcovi ani nepoložil otázky smerujúce k vysvetleniu jeho záverov nevyhnutné k zisteniu skutočného stavu veci, odstraňujúce práve rozpory v záveroch jeho znaleckého posudku a posudku MUDr. E., pričom následne odpovede znalca MUDr. X. uvedené v závere jeho znaleckého posudku len prevzal do výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd dáva do pozornosti, že súd prvej inštancie sám v odôvodnení napadnutého rozsudku v ods. 22 konštatuje, že súdny znalec v znaleckom posudku určil „oblasti života“, v ktorých je navrhovateľ nespôsobilý na právne úkony, avšak je potrebné zdôrazniť, že konkrétne právne úkony, na ktoré má mať navrhovateľ obmedzenú spôsobilosť, je povinný špecifikovať súd po vypočutí súdneho znalca ako aj ďalších účastníkov konania s prihliadnutím na všetky ďalšie vykonané dôkazy, preto nie je žiaduce do výroku rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony len automaticky prevziať závery znaleckého posudku.

38. Za nesprávny a zmätočný považoval odvolací súd aj druhý výrok napadnutého rozsudku, nakoľko z neho nie je jasné, v akých častiach považuje predchádzajúci rozsudok 5Ps/23/2016-67 za nezmenený, pretože tak z rozsudku 5Ps/23/2016-67 ako aj z aktuálneho odvolaním napadnutého rozsudku je zrejme, že ani v jednom konaní nepostupoval súd prvej inštancie v súlade s ust. § 248 CMP, pretože opatrovník bol S. K. ustanovený ešte uznesením Okresného súdu v Rožňave zo dňa 1.6.2001 č.k. P 61/01-7, v konaní o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, ktorým mu bola za opatrovníčku ustanovená jeho sestra Z. G., ktorá bude povinná starať sa o pozbaveného, zastupovať ho v bežných záležitostiach a v podstatných veciach so súhlasom opatrovanského súdu. Napriek tomu, že rozsudkom 5Ps/23/2016-67 zo dňa 12.10.2017 o opatrovníctve vôbec nebolo rozhodované, čiže súd vtedy nerozhodol o zmene rozsahu opatrovníckych práv a povinností Z. G., súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí poukazuje na predchádzajúci rozsudok 5Ps/23/2016-67 zo dňa 12.10.2017 ako aj pôvodný rozsudok Okresného súdu v Rožňave zo dňa 1.3.2001 č.k. Nc/961/00-27, ktorým bol menovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony, avšak ani týmto rozsudkom nebolo rozhodnuté o ustanovení jeho opatrovníka.

39. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie vydal nepreskúmateľné a zmätočné rozhodnutie, ktorým postupom znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva, teda relevantne argumentovať v odvolacom konaní, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a zároveň nevykonali dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci, nemohol vec ani správne právne posúdiť, musel odvolací súd rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko rozsah dokazovania, ktorý je potrebné vo veci vykonať, nie je účelné doplniť odvolacím súdom a rovnako napraviť nedostatky spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie.

40. V ďalšom konaní bude preto povinnosťou súdu prvej inštancie odstrániť dôvody zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku, zistiť dôsledne skutočný stav v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, zistený skutočný stav veci posúdiť podľa príslušných zákonných ustanovení, opäť vo veci rozhodnúť, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotiť dôkazy jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti a následne svoje rozhodnutie jednoznačne odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby rozhodnutie a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní, boli spätne preskúmateľné a boli logicky správne a presvedčivé.

41. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).